

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 11. 7. 2019

Število objav: 12

Internet: 3

Tisk: 9

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 3

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 4

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 11

Internet	Naslov	Plače rastejo hitreje od produktivnosti		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 13	Avtor	Simona Toplak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...na drugi pa z dobrimi rezultati podjetniškega sektorja in pomanjkanja gradnje v prejšnjih letih. Vrednosti kazalnikov pogodb, ki napovedujejo, kaj bo v gradbeništvu , so se povisale. Vrednosti zaloge pogodb in novih pogodb, ki so se proti koncu prejšnjega leta znižale, se letos spet krepijo, najbolj pri stanovanjskih...			

Tisk	Naslov	Tako bi lahko na ARSO za polovico skrajšali čas za obdelavo vlog		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Finance; 80.900, Slovenija	Stran: 14	Površina: 1.290 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 7. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	Borut Hočevnar		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...dovoljenje in soglasje? Da. In tudi pri predhodnih postopkih presoje vplivov na okolje. B Kaj pomeni za ARSO lani sprejeta gradbena zakonodaja ? Vam je olajša-la delo ali je kakšen postopek tudi zapletla? Gradbeni zakonje prinesel ARSO razbremenitev, saj je v integralnih postopkih izdaje gradbenega dovoljenja za objekte z vplivi na okolje ARSO...			

Internet	Naslov	Službe so zagotovljene: kdor zna delati, so mu vrata odprta		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	M. G.		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...bi lahko rekli, da so na udaru vse dejavnosti – od gostinstva, kovinarstva, avtoprevoznništva, elektroinstalaterstva, mojstrov za popravila v hišah do gradbeništva . V teh dejavnostih so službe zagotovljene, »je povedal direktor OOOZ Ptuj Boris Repič. Do nedavnega so bili ti poklici med slabše plačanimi, zdaj se tudi...			

Tisk	Naslov	Vrednost gradbenih del in investicije v gradbeništvu ostajajo na visoki ravni		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 81	Površina: 62 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Vrednost gradbenih del in investicije v gradbeništvu ostajajo na visoki ravni Ob krepitvi državnih in občinskih investicij ter infrastrukturnih podjetij se kažejo znaki pospešitve gradbene aktivnosti. Vrednost...			

Tisk	Naslov	ZNIŽANJE ZALOG IN KOLEDARSKI UČINEK ZNIŽALA GOSPODARSKO RAST NA 3,2 %		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 92	Površina: 123 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...in opremo povečevale počasneje. Zaposlenost se je okrepila za 2,6 %, kar kaže na umirjanje rasti, polovica vseh novih zaposlenih je dobila zaposlitve v gradbeništvu in predelovalnih dejavnostih. Podatki o majski inflaciji so bili ugodnejši od naših ocen, saj je znašala 1,4 % medletno, mi pa smo pričakovali od 1,7-...			

Tisk	Naslov	Kaj smo izvedli?		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 90	Površina: 361 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...združenji. Novi kontakti so nova priložnost za predstavitev Slovenije in njenih podjetij s ponudbo notranje opreme, stavbnega pohištva in gradbenega materiala. Gradbeništvo na Bavarskem je v visokem porastu, vendar ne dohaja povpraševanja, predvsem po stanovanjskih enotah. Sogovorniki so potarnali tudi nad pomanjkanjem izvajalcev...			

Tisk	Naslov	Rahel padec letne proizvodnje		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 49	Površina: 540 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...porabljene toplote v vsej porabljeni energiji v Sloveniji je sicer majhen (3,5%). Gospodinjstva porabijo skoraj 43 % te toplote, predelovalne dejavnosti in gradbeništvo 28 %, drugi porabniki pa še dobro petino. Dvig cen daljinske toplote dvignil prihodke Družbe, ki se ukvarjajo z oskrbo s paro in vročo vodo (izločili smo...			

Tisk	Naslov	GZS podelila že 383 spričeval za gradbene delovodje		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 88	Površina: 388 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Jože Renar		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...že 383 spričeval za w- I gradbene delovodje Gradbeni zakon je prinesel novo definicijo reguliranih poklicev v gradbeništvu , ob enem pa zahteva za vse posamezne regulirane gradbene poklice obvezen vpis v ustrezne registre, ki jih vodijo na ZAPS, IJS , OZS in GZS - Zbornici gradbeništva in industrije gradbenega materiala (ZGIGM). Z junijem...			

Tisk	Naslov	Slovenija nujno potrebuje energetske načrt		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 37	Površina: 320 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 27	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prehod, ki ga sestavljajo predstavniki proizvajalcev in distributerjev energije, gospodarskih družb s področja energetske intenzivne industrije, prometa, gradbeništva , lesne industrije, inženiring podjetij ter znanstvenih inštitutov. Namen SSEPje oblikovanje stališč in priporočil gospodarstva ob sprejemanju pomembnih...			

Tisk	Naslov	Z akreditivi do boljše plačilne discipline		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 74	Površina: 411 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Petra Šoštarčič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Z akreditivi do boljše plačilne discipline Akreditivi v gradbeništvu kot najučinkovitejše sredstvo zavarovanj plačil izvajalcem in manjše tveganje zamud za naročnike. Petra Šoštarčič, vodja oddelka za akreditivno in inkasno...			

Internet	Naslov	Službe so zagotovljene: kdor zna delati, so mu vrata odprta		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Novice.svet24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	M. G.		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...bi lahko rekli, da so na udaru vse dejavnosti – od gostinstva, kovinarstva, avtoprevoznštva, elektroinstalaterstva, mojstrov za popravila v hišah do gradbeništva . V teh dejavnostih so službe zagotovljene,«je povedal direktor OOZ Ptuj Boris Repič. Do nedavnega so bili ti poklici med slabše plačanimi, zdaj se tudi...			

Tisk	Naslov	Storitve in gradbeništvo odločilna pri rasti BDP		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Glas gospodarstva plus; , Slovenija	Stran: 78	Površina: 310 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 7. 2019		
Stran v zbirki: 33	Avtor	Bojan Ivanc		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Storitve in gradbeništvo odločilna pri rasti BDP Zaposlovanje se še povečuje, že dlje časa nizke obrestne mere spodbujajo potrošnjo. Evropske družbe se v drugi polovici leta lahko...			

Plače rastejo hitreje od produktivnosti

Čas branja: 4 min

0

10.07.2019 16:02

5 poudarkov iz novega Umarjevega ekonomskega ogledala

SIMONA TOPLAK

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[gospodarska rast >](#)[Urad RS za... >](#)[Lek >](#)[novartis >](#)

Umarjeve ugotovitve o sliki Slovenije je mogoče strniti v zdaj dobro – za naprej pa previdno. Tako že v uvodu **novega Ekonomskega ogledala** zapišejo, da se je gospodarska aktivnost v Sloveniji v začetku drugega četrtnetja v večini dejavnosti še naprej povečevala, rast industrijske proizvodnje pa je bila ob bolj umirjenem izvozu manjša kot v začetku leta. Prav tako ni zanemarljivo, da je gospodarsko razpoloženje dobro, da pa se poslabšuje v predelovalnih dejavnostih. Kar pomeni, da bo gospodarska rast v prihodnjih mesecih zmerna.

Izbrali smo pet poudarkov iz poročila.

1. Rast plač v prvem četrtnetju večja od rasti produktivnosti

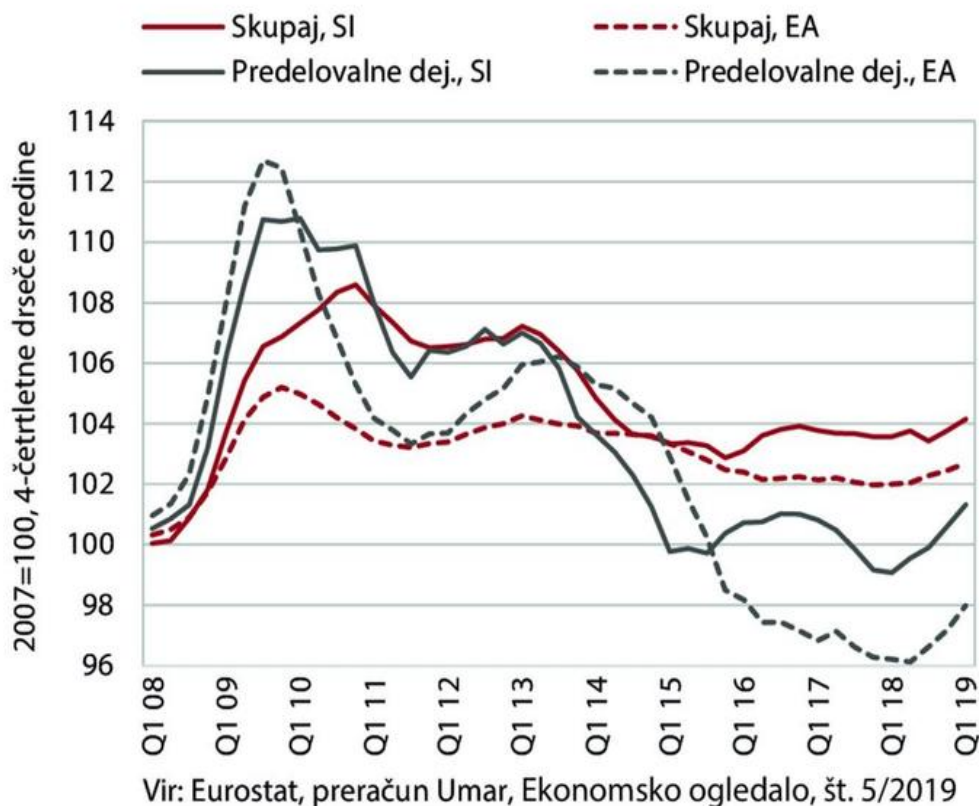
To se je zgodilo v večini sektorjev. Leta 2018 v povprečju ni bilo večjih neskladij med rastjo stroškov dela in rastjo produktivnosti, zdaj pa **Umar** opozarja, da je drugače. Povišanje stroškov dela na enoto proizvoda je bilo izrazito zlasti v predelovalnih dejavnostih, kjer je bila realna produktivnost že tretje četrtnetje zapored medletno manjša. Majhna tolažba je, da je takšno gibanje značilno za celo evrsko območje.

Rast plač se je tako v prvih štirih mesecih letos okrepila. V zasebnem sektorju je poleg dobrih rezultatov in pomanjkanja delavcev plače dvignila še višja minimalna plača. Plače so šle najbolj gor v gostinstvu, trgovini, predelovalnih dejavnostih. Tipične dejavnosti, kjer ima veliko ljudi minimalne plače in kjer ni najti ljudi. Rast plač v javnem sektorju pa je po Umarju predvsem odsev višjega vrednotenja večine delovnih mest.

Povečuje se tudi zaposlenost, vendar Umar ugotavlja, da manj kot prejšnja leta. Ker ni Slovencev, zaposlujejo tujce. Tujci k skupni rasti delovno aktivnih prispevajo več kot dve tretjini. K rasti zaposlenosti prispeva tudi zaposlovanje brezposelnih, tudi

brezposelnost se znižuje. Ampak tu ni več veliko prostora. Brezposelni, ki jih imamo, v bistvu več niso zaposljivi, spomnimo mi, ne Umar.

Realni stroški dela na enoto proizvoda (RULC)

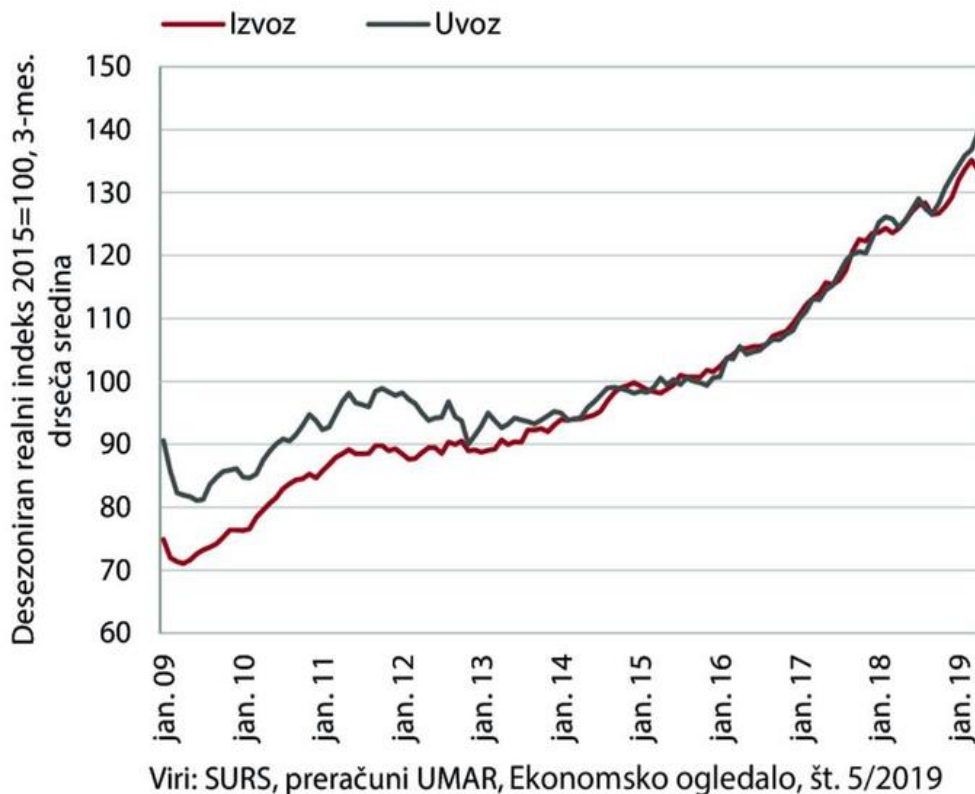
2. Uvoz blaga dobil pospešek

V prvih štirih mesecih je bil izvoz medletno večji za 9,2 odstotka, k njegovi rasti pa so največ prispevale tehnološko zahtevnejše panoge, predvsem izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov. Rast uvoza je bila v prvih štirih mesecih 12,3-odstotna, uvozili

smo predvsem blago za široko in vmesno porabo. Umar spomni na povečan delež menjave s Švico, kjer imajo farmacevtski proizvodi pomemben delež, in sicer 78 odstotkov menjave blaga. Švicarski je **Lek**, sodi pod peruti švicarskega farmacevtskega koncerna **Novartis**.

Rast izvoza storitev se nadaljuje, uvoz pa se umirja. Umar poudarja, da se je v zadnjih mesecih zmanjšal uvoz drugih poslovnih storitev, med njimi predvsem tehničnih, s trgovino povezanih poslovnih storitev, ki so pomembno povečale rast skupnega uvoza storitev v letih 2017 in 2018.

Blagovna menjava

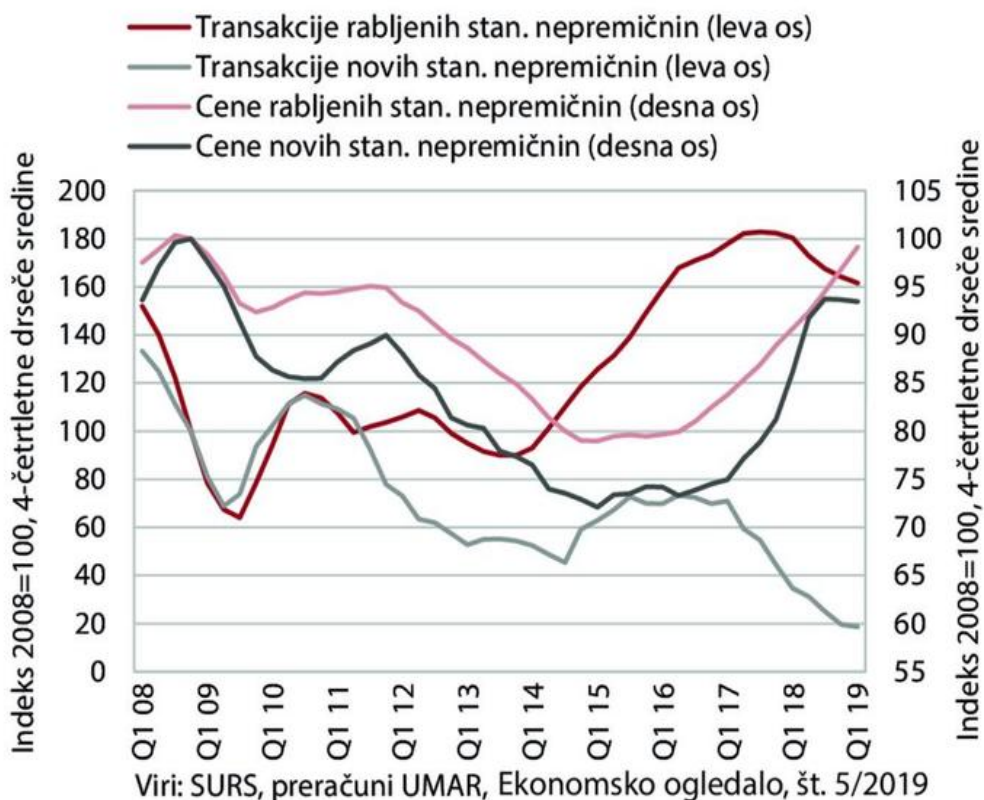
3. Vrednost gradbenih del visoka zaradi investicij države

Vrednost opravljenih gradbenih del se je marca in aprila znižala, a ostaja visoka. Umar visoko raven aktivnosti na eni strani povezuje predvsem z večjimi investicijami države, občin in infrastrukturnih podjetij, na drugi pa z dobrimi rezultati podjetniškega sektorja in pomanjkanja gradnje v prejšnjih letih. Vrednosti kazalnikov pogodb, ki napovedujejo, kaj bo v **gradbeništvu**, so se povišale. Vrednosti zaloge pogodb in novih pogodb, ki so se

proti koncu prejšnjega leta znižale, se letos spet krepijo, najbolj pri stanovanjskih stavbah.

Umar spregovori tudi o cenah stanovanjskih nepremičnin, ki so se v prvem četrletju nadalje zviševale, rastejo cene rabljenih stanovanj in še posebej rabljenih hiš, povprečna cena novih stanovanj pa je nižja kot pred letom. Ampak, pozor, transakcij z novimi je zelo malo.

Cene in transakcije stanovanjskih nepremičnin

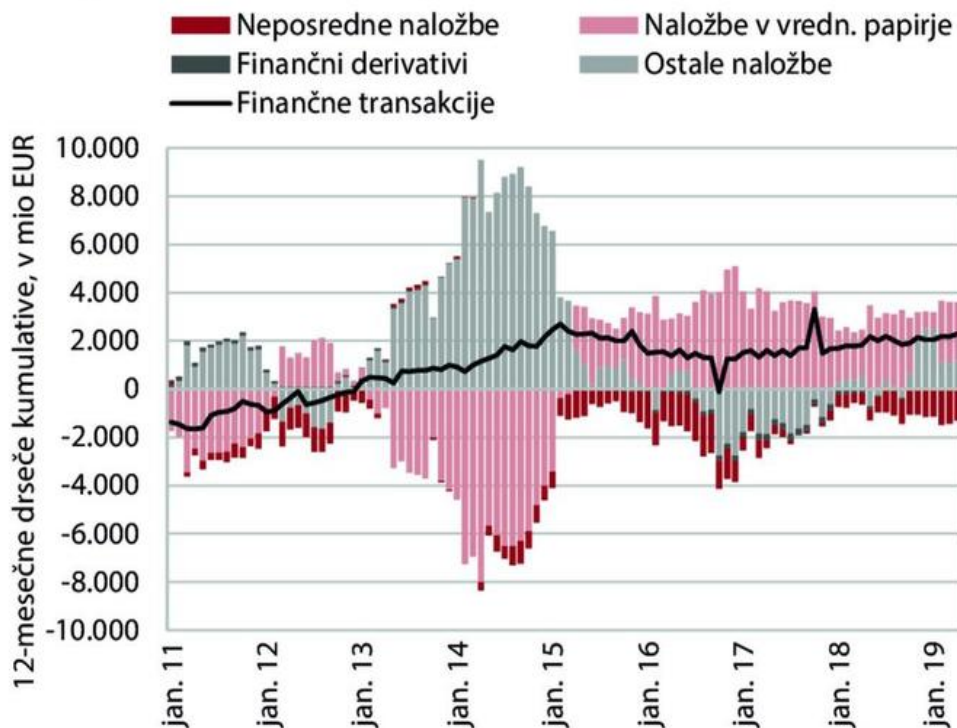

4. Država nosi denar v tujino

Država je naložila dolgoročne vloge na račune v tujini, kjer so obrestovane višje kot v domačem bančnem sistemu. Od aprila 2018 do aprila 2019 je bilo še naprej več odlivov finančnih sredstev v tujino kot prilivov. Med glavnimi dejavniki so naložbe v vrednostne papirje in druge naložbe slovenskih rezidentov v tujini, ki so večje od priliva neposrednih naložb. Velik neto odliv na segmentu vrednostnih papirjev pa je posledica odplačila dela dolga države do tujih portfeljskih vlagateljev, prav vse finančne institucije pa v tujini, logično, kupujejo dolžniške vrednostne papirje.

Ker raste izvoz, se na strani podjetij kaže povečano kratkoročno komercialno kreditiranje tujine.

Komponente finančnega računa plačilne bilance

Viri: BS, preračuni UMAR, Ekonomsko ogledalo, št. 5/2019

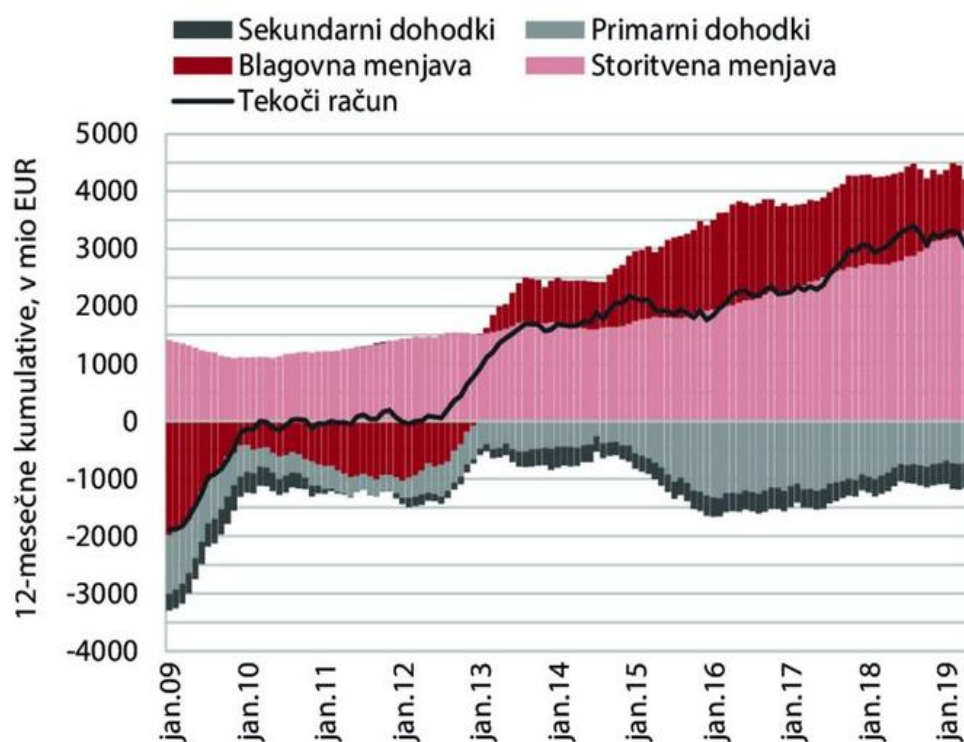
5. Rast uvoznih cen večja od izvoznih

To ni grozno, temveč je logično, ker se je podražila nafta.

Sicer pa Umar ugotavlja, da se je presežek tekočega računa plačilne bilance aprila spet zmanjšal in je bil v zadnjih 12 mesecih – 6,2 ocenjenega BDP – medletno manjši. Največ je k manjšemu presežku prispeval manjši blagovni presežek. Zaradi višjih cen nafte je negativen tudi prispevek pogojev menjave, rast uvoznih cen je večja od izvoznih. Umar

opozarja še na večji neto odliv sekundarnih dohodkov, ki je odsev višjih vplačil sredstev v proračun EU iz naslova davka na dodano vrednost in bruto nacionalnega dohodka.

Komponente salda tekočega računa plačilne bilance

Viri: BS, preračuni UMAR, Ekonomsko ogledalo, št. 5/2019

INTERVJU Vršilka dolžnosti direktorice Agencije RS za okolje Lilijana Kozlovič

Tako bi lahko na ARSO za polovico skrajšali čas za obdelavo vlog

BORUT HOČEVAR
borut.hocevar@finanse.si

Največji izzivi na Agenciji RS za okolje (ARSO) so pri izdaji dovoljenj, pravi Lilijana Kozlovič, ki je bila v začetku junija imenovana za vršilko dolžnosti direktorice ARSO za šest mesecev. »Če dobimo popolno vlogo okoljevarstvenih soglasij in okoljevarstvenih dovoljenj, pri kateri so pripravljavci sledili zakonskim zahtevam, je postopek precej krajši, kot če je vloga nepopolna in je potrebno dolgotrajno dopolnjevanje, velikokrat tudi podaljševanje.«

▣ Katere izkušnje vam bodo pomagale pri vodenju ARSO? Kakšne so vaše reference za to delovno mesto?

ARSO opravlja dve vrsti nalog na področju okolja, in sicer strokovne na področju celostnega varstva okolja in naravnih dobrin, s spremljanjem razmer, pripravo scenarijev in posredovanjem podatkov javnosti. Drugi sklop so upravne naloge varstva okolja in narave. To je ta hip za ARSO največji izziv. S svojim pravnim znanjem kot magistrica pravnih znanosti, s pravniškimi državnimi izpitom, dolgoletnimi izkušnjami vodenja in odločanja v upravnih postopkih na prvi in tudi na drugi stopnji, kot predavateljica in članica izpitnih komisij za opravljanje izpita iz upravnega postopka ter pravniškega državnega izpita lahko s strokovnim znanjem pripomorem k reševanju tega izziva. Izkušvena podlaga za vodenje in upravljanje ARSO pa so dolgotrajne vodstvene izkušnje v državni upravi. Glavna vloga generalnega direktorja je strokovna pomoč, predvsem pa upravljavske in vodstvene naloge pri usmerjanju dela različnih uradov.

▣ Investitorji se neredko pritožujejo, da so postopki na ARSO predolgi. Kako odgovarjate na takšne očitke?

Zaradi večine vlog, ki niso prejete v obliki, kot zahteva zakon, se vsebinska obravnava začne z zamikom, to pa povzroči predolgo obravnavo oziroma vpliva na celoten postopek. Šele z izpolnitvijo formalnih zakonskih zahtev začnejo za ARSO teči roki za odločitev. Pogoste so tudi spremembe zahtevkov med postopkom, to pa prestavi postopek znova na začetek, zato druge vlogle čakajo na prednostnem seznamu.

Vloga, ki je popolna že na začetku, lahko investitorju prihrani tudi do sto dni.

▣ Lahko skrajšate postopke? Kaj bi lahko naredili?

Prvi pregled razmer kaže, da je treba iskati rešitve v spremembah zakonodaje in v optimizaciji procesov. Spremembe je treba izvajati fokusno. Najprej tiste, ki jih lahko vpeljemo v kratkem času z dobrimi rezultati, nato zahtevne in bolj kompleksne. Spremembe ne bomo uvajali čez noč, da ne bi še bolj podaljšali postopkov. Zakonodajni okvir povečini opredeljuje dolžino postopka, zato je potreben vsebinski pregled, ki bo imel celostni vpliv znotraj možnih okvirjev pravnega reda Evropske unije.

▣ Na kaj ste mislili z optimizacijo postopkov?

Doseči želimo, da je čas od vložitve vloge do vsebinske obravnave čim krajši, zato je treba nameniti poseben poudarek optimizaciji v predpripravi vlog za doseganje njihove pravilne izpolnitve. To bo pripomoglo k delni in zelo pomembni razbremenitvi dela na ARSO in skrajšalo nekatere postopke tudi do sto dni. Treba bo uvesti tematska izobraževanja za pripravljavce poročil o vplivih na okolje. Tako izobraževanje ministrstvu nalaga zakon o varstvu okolja.

▣ Komu pa bo namenjeno izobraževanje - organizacijam, specializiranim za pripravo poročil, ali investitorjem, ki poročila pripravljajo sami?

Obojim. Poročila o vplivih na okolje lahko pripravlja vsakdo, investitor sam ali specializirane organizacije. Njihovi pripravljavci niso licencirani kot, denimo, projektanti in arhitekti. Od pripravjavca pa je odvisna kakovost poročila. Ministrstvo za okolje in prostor že izvaja izobraževanja, predlagali smo, da jih pripravljajo pogostejše. Predlagali smo tudi teme, kjer so potrebe največje.

▣ Kaj to pomeni? Bo več usposabljanj?

Tako je. Usposabljanj bo več, zlasti o temah, pri katerih so poročila o vplivih na okolje najbolj šibka. Drugo je optimizacija procesov med sodelujočimi resorji v postopku. Pri tem je še nekaj prostora. Tudi pri optimizaciji v našem organu.

▣ Na ARSO?

Da. Pregledali bomo vse procese s ciljem

njihovega optimiziranja. Primanjkuje nam strokovnega kadra, sodelavci pa poleg vodenja upravnega postopka veliko časa namenijo drugim strokovnim nalogam, kot so predstavljanje dela javnosti, odgovarjanje na poizvedbe o informacijah javnega značaja, novinarska in druga vprašanja, kar pomeni določeno kadrovska zasedenost.

▣ Bi lahko z izobraževanjem pripravljavcev poročil o vplivih na okolje in z optimiziranjem procesov skrajšali čas za obdelavo vloge?

Vedno je prostor za izboljšave in upam si trditi, da bi z izvedbo vseh ukrepov, ne le z ukrepi za izboljšavo kakovosti vlog, lahko ta čas skrajšali tudi za polovico.

▣ Ali to velja za vsako vrsto vloge in za vsak poseg?

Popolnih vlog skoraj nimamo. Za vsak postopek zakon ali uredba natančno določata, kaj mora biti k vlogi priloženo in kako mora biti oblikovana. To je formalni minimum, brez katerega ni mogoče začeti vsebinske obravnave.

▣ Mar tudi od tistih, ki se poklicno ukvarjajo s pripravo vlog, ne dobite popolnih vlog?

Tudi.

▣ Zakaj se to dogaja? So postopki preveč zapleteni?

Vzrokov je več. Nosilec nameravanega posega v okolje se mora opredeliti do vseh okoljskih vprašanj zato, da se ugotovijo in ocenijo dolgoročni, kratkoročni, posredni ali neposredni vplivi nameravanega posega v okolje na človeka, tla, vodo, zrak, biotsko raznovrstnost in naravne vrednote, podnebje in krajino, pa tudi na človekovo nepremično premoženje in kulturno dediščino ter njihova medsebojna razmerja. A se do nekaterih slabo, do nekaterih pa sploh ne opredelijo. Vlaganje nepopolnih vlog le za to, da se pridobi vrstni red obravnave, je žal postala stalna praksa.

▣ Velja enako pri vlogah za okoljevarstveno dovoljenje in soglasje?

Da. In tudi pri predhodnih postopkih presoje vplivov na okolje.

▣ Kaj pomeni za ARSO lani sprejeta gradbena zakonodaja? Vam je olajša-

la delo ali je kakšen postopek tudi zapletla?

Gradbeni zakon je prinesel ARSO razbremenitev, saj je v integralnih postopkih izdaje gradbenega dovoljenja za objekte z vplivi na okolje ARSO obvezen mnenjedajalec za nekatere vsebine in ni več treba voditi celotnega postopka za izdajo dovoljenja. Zanimivo pa je, da se je tik pred sprejetjem **gradbenega zakona** zelo veliko investitorjev raje odločilo za vložitev vloge na ARSO, kot da bi na podlagi **gradbenega zakona** vložili vlogo za integralni postopek. O vseh teh postopkih pa moramo odločiti po prej veljavni zakonodaji.

▣ Včasih se zdi, da gredo zapleteni postopki na roke tistim, ki želijo nagajati investitorju. Nekatere postopke je lažje ustaviti, kot jih izpeljati do konca. Kaj menite o takšni oceni?

Stranski udeleženci imajo zakonsko pravico zavarovati svoje interese, pomembno pa je, da to pravico uveljavljajo pošteno. Kadar se ta pravica zlorablja, lahko govorimo o načrtnem ustavljanju investitorjev. Trajanje takih postopkov je nepredvidljivo, proces je za vse vpletene zelo zahteven, ARSO pa mora zagotoviti strokovno in zakonito odločitev. V minulem letu je bilo rešenih sedem tisoč vlog, v pritožbenem postopku je bilo uspešnih le osem pritožnikov.

▣ Mar podatek ne pomeni, da so bile vloge razmeroma dobro pripravljene?

Sodelavci povedo, da formalno popolnih vlog skoraj ne dobimo. Investitor se seznanj s predpisanimi postopki za dopolnitev vlog v formalnem pomenu in zahtevo, da se izreče o ugotovljenih dejstvih v vsebinskem delu, vodi skozi postopek in usmerja k cilju zakonitega posega v okolje. ARSO je zavezan k spoštovanju zakonodaje, ki varuje okolje. Vsak poseg v okolje, vsaka nalozba mora spoštovati pogoje, ki jih določa zakonodaja. Z odločitvijo je treba zago-

totiviti, da vsaka nalozba ohranja predpisano ravnatežje med dvema ustavno zavarovanima pravicama, svobodno gospodarstvo pobudo in pravico do zdravega okolja.

▣ Kakšno je vaše sporočilo tistim, ki pripravljajo vloge? Kako naj povečajo učinkovitost?

Investitorjem priporočam, da pred začetkom postopka presoje vpliva na okolje od ministrstva zahtevajo informacijo o obsegu in vsebini poročila o vplivih izvedbe nameravanega posega na okolje. Možnost ima vsak, ki želi izvesti poseg v okolje, vendar se investitorji za to ne odločajo. Naši uradniki pa so jim pripravljene svetovati tudi pred vložitvijo vloge, od trenutka, ko imajo izdelano idejno zasnovo, vse s ciljem hitrejšega, a zakonitega odločanja.

Zelo pomembno je sodelovanje investitorja s tistimi, ki imajo tudi pravico sodelovati v postopku. Posredujejo naj jim vsa potrebna pojasnila in odpravijo vsak morebiten dvom, da ravnanje ne bi bilo v skladu s predpisi.

▣ Nekateri postopki, denimo pri umeščanju daljnovodov, se vlečejo leta, celo 20 let. Kako bi to preprečili?

Primeri, ki ga omenjate, ne poznam. Dvajset let je vsekakor nerazumen rok odločanja. Postopke je mogoče precej hitreje izvesti z aktivnim in korektnim sodelovanjem investitorjev, stranskih udeležencev in ARSO. Verjamem, da bomo s predvidenimi ukrepi ta proces izboljšali.

▣ To bi bilo dobrodošlo. Nekateri namreč ugotavljajo, da zakon o upravnem postopku omogoča pritoževanje v nedogled.

Prav s ciljem preprečevanja take prakse je dana usmeritev, da drugostopenjski organ, če je le mogoče, o pritožbi meritorno odloči in zadev ne vrača v vnovično odločanje prvi stopnji. Zavedati pa se moramo, da je za odločitve državne uprave vsako-

mur zagotovljeno tudi sodno varstvo, kar pomeni, da ima upravni postopek že po svoji naravi eno pravno sredstvo več in je tudi zaradi tega postopek lahko daljši. Odločitev prve stopnje presoja pritožbeni organ na drugi stopnji, upravno in vrhovno sodišče, medtem ko se sodna odločitev na prvi stopnji preverja le še na drugi stopnji in vrhovnem sodišču.

▣ Ena od težav ARSO je kadrovski manko. Bo vlada zagotovila sredstva za več kadrov?

Kljub optimiziranju bo nujno dodatno število zaposlitev, če želimo v zakonitih rokih odločati o pravicah in obveznostih tistih, ki nameravajo posegati v okolje. Primanjkuje nam kadrov s posebnimi znanji, in sicer kemijskih tehnologov, kemikov, biokemikov, strojnikov, gradbenih profilov, ekologov vseh vrst, geologov, tudi biologov ali drugih procesnih inženirjev, kot so tekstilni tehnologji. Trenutno se izvajajo operativni pogovori na različnih ravneh. Sklepi in možnosti bodo podlaga za pripravo vsebinskega, kadrovskega in časovnega načrta dela.

▣ Na položaju vršilke dolžnosti ste do začetka decembra. Merite na to, da boste vodili ARSO dlje časa?

Ko bo objavljen razpis, bom razmislila, ali se bom nanj prijavila.

▣ Kmalu bo minilo leto dni, odkar je ARSO brez rednega direktorja. To ni dobro za nobeno podjetje ali ustanovo. Menite tako tudi vi?

Strinjam se, da morda to ni dobro. Zase pa vem, da sem prevzela položaj vršilke dolžnosti z vsemi obveznostmi in dolžnostmi generalne direktorice. ARSO vodim s polnimi pooblastili, predvsem pa s polno odgovornostjo ne glede na to, da sem imenovana le za šest mesecev. Z izzivom, o katerem sva govorila, se moramo spoprijeti nemudoma.

Poročila o vplivih na okolje lahko pripravlja vsakdo, investitor sam ali specializirane organizacije.

Njihovi pripravljavci niso licencirani kot, denimo, projektanti in arhitekti. Od pripravjavca pa je odvisna kakovost

poročila.

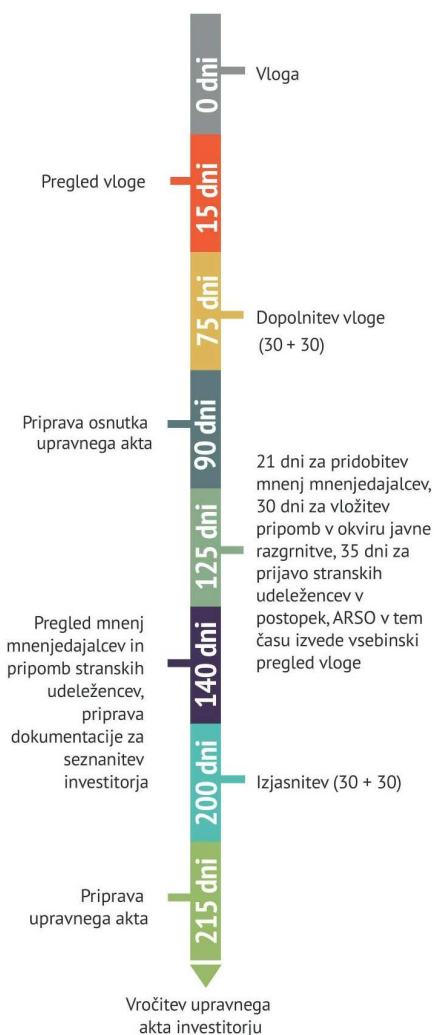
■ Lilijana Kozlovič, Agencija RS za okolje

BORUT HOČEVAR

Kako poteka postopek izdaje okoljevarstvenega soglasja

Postopek v primeru formalno in vsebinsko nepopolne vloge

Postopek v primeru formalno in vsebinsko popolne vloge

Vir: Arso

M.G. / Štajerski tednik | Ptuj

Službe so zagotovljene: kdor zna delati, so mu vrata odprta

0 | 10. Jul 2019, 06:43

Deli na:

Facebook

Twitter

Zaradi nekaterih napačnih usmeritev v preteklosti, da mora mladina predvsem študirati, ter zaradi precenjevanja družboslovnih usmeritev in prepričanja, da so obrtni poklici manj vredni, je pri šolanju mladih nastala vrzel, ki jo bo v kratkem času težko odpraviti.

C.G.

Tudi vajiništvo je ena od poti, kako priti do kadra v obrti in podjetništvu.

S projektom Obrtna pot želi OZS navdušiti mlade za obrtne poklice. Kot je povedal predsednik OZS **Branko Meh** (tudi sam obrtnik – mizar), želijo s projektom Obrtna pot v posameznih regijah zagotoviti možnost, da si učenci lahko v živo ogledajo vse tiste poklice, ki jih res zanimajo.

»V obrti je povpraševanje po kadrih izjemno veliko. Primanjkuje predvsem kvalificiranega kadra. Dejansko bi lahko rekli, da so na udaru vse dejavnosti – od gostinstva, kovinarstva, avtoprevoznitva, elektroinstalaterstva, mojstrov za popravila v hišah do **gradbeništva**. V teh dejavnostih so službe zagotovljene,« je povedal direktor OOOZ Ptuj **Boris Repič**.

Do nedavnega so bili ti poklici med slabše plačanimi, zdaj se tudi to spreminja.

Ponovno tudi Ulica obrti

Direktor OOOZ Ptuj Boris Repič je prepričan, se dobra gospodarska situacija pozna tudi v obrti in podjetništvu. "Za ljudi, ki znajo nekaj delati, so vrata na stežaj odprta," poudarja Repič.

Pred iztekom šolskega leta 2018/19 je OOS osnovnim šolam poslala vabilo na Ulico obrti v sklopu 52. mednarodnega obrtnega sejma v Celju. Na njej bo predstavila atraktivne in deficitarne obrtne poklice. Osrednja točka Ulice obrti bo tudi letos Vajeniška pisarna, v kateri bodo mladi dobili vse informacije o vajeništvu. Predstavitev poklicev je zastavljena tako, da bodo mladi dobili vse informacije o vključitvi v proces praktičnega usposabljanja in informacije s srednjih šol.

Tudi brez mojstrov obrti ne gre več

Naziv mojster obrti je pred leti z liberalizacijo poklicev izgubil pomen. V zadnjem času se to spreminja, ker novi **gradbeni zakon** uvaja vpis v imenik, kjer pa so ravno mojstrski naziv, izpit, izpit pri **inženirski zbornici** pogoji, da se lahko sploh vpišejo, sicer ne morejo biti odgovorni vodje posameznih del na delovišču. Če teh pogojev ne izpolnjujejo, lahko izvajajo le adaptacije, ne pa tudi novogradenj. Novi obrtniki, ki šele začenjajo dejavnost na tem področju, pa sploh ne morejo opravljati dejavnosti brez vpisa v imenik vodij del.

Vajeništvo se vrača

Tudi vajeništvo je ena od poti, kako priti do kadra v obrti in podjetništvu. Postopoma se sicer vrača, a imajo obrtniki in podjetniki problem, kako priti do mladih, ki bi se želeli izobraževati na vajeniški način. Za deficitarne poklice so na voljo tudi štipendije in nagrade, ki jih dobijo pri obrtniku, s katerim sklenejo vajeniško pogodbo. »Obrtniki se

vse bolj zavedajo, da si morajo dober kader vzgojiti sami, za to pa so potrebni čas, energija in finančna sredstva, da si takšnega vajenca izšolajo,« je še povedal Boris Repič.

Vrednost gradbenih del in investicije v gradbeništvu ostajajo na visoki ravni

Ob krepitvi državnih in občinskih investicij ter infrastrukturnih podjetij se kažejo znaki pospešitve gradbene aktivnosti. Vrednost gradbenih del inženirskih objektov je v 1. četrtnetu 2019 porasla za 24 %. Intenzivneje se je začela krepiti gradnja stanovanjskih stavb, kjer je bilo za 22,5 % več opravljenih del, na kar je vplivalo tudi visoko povpraševanje po stanovanjih in pomanjkanje gradnje v preteklih letih. Pri gradnji

nestanovanjskih stavb je bila vrednost gradbenih del višja za 16,7 %, kar povezujemo z ugodnimi poslovnimi rezultati podjetij in potrebo po širjenju kapacitet. Zaloge pogodb in nove pogodbe nakazujejo na nadaljnjo rast stanovanjske gradnje. Pomanjkanje stanovanj in rast razpoložljivega dohodka se odražata v cenovnih pritiskih, saj so bile cene stanovanj nazadnje tako visoke leta 2008.

Kazalniki pogodb nakazujejo krepitev predvsem stanovanjskih stavb.

Pripravila: Analitika GZS

ZNIZANJE ZALOG IN KOLEDARSKI UČINEK ZNIŽALA GOSPODARSKO RAST NA 3,2 %

Sezonsko prilagojena rast v prvem četrletju 2019 je pri 3,7 % ostala na podobnih ravneh kot v predhodnem četrletju ter podaja boljšo sliko o tekoči gospodarski dinamiki. Bila je nižja od naših pričakovanj (4,0 %), kar je predvsem posledica znižanja zalog pri podjetjih kot posledica negotovosti v mednarodnem poslovnem okolju. Rast potrošnje bi lahko bila v drugem četrletju 2019 nekoliko nižja, predvsem zaradi slabšega vremena, kar naj bi del rasti preneslo v drugo polletje 2019. Ohranjamo oceno o najverjetnejši gospodarski rasti v razponu med 3 in 3,5 % v 2019.

Zaloge so se po naši oceni znižale predvsem v segmentu surovin (trgovina z naftnimi derivati) ter delu predelovalnih dejavnosti, kar lahko odraža zadržanost podjetij pred razpletom brexita in trgovinskimi vojnami. Prispevek zalog naj bi sicer imel v prihodnjih četrletjih ponovno pozitiven učinek na BDP.

Izvoz je ostal močan in se je realno povečal za 7,6 %, kar je bilo višje kot v predhodnih dveh četrletjih. Potrošnja države, ki predstavlja okoli petino BDP, je bila pri 3,6 % prav tako nad dinamiko zadnjega pol leta, kar po oceni Statističnega urada RS odraža rast plač v javnem sektorju kot tudi več sredstev za skrajševanje čakalnih vrst v zdravstvu. Bruto investicije v osnovna sredstva so se okrepile za 9,3 %, predvsem zaradi hitrejše rasti investicij v gradbene objekte, medtem ko so se investicije v stroje in opremo povečevale počasneje. Zaposlenost se je okrepila za 2,6 %, kar kaže na umirjanje rasti, polovica vseh novih zaposlenih je dobila zaposlitve v **gradbeništvu** in predelovalnih dejavnostih.

Podatki o majski inflaciji so bili ugodnejši od naših ocen, saj je znašala 1,4 % medletno, mi pa smo pričakovali od 1,7- do 1,8-odstotno rast. Cene blaga so se povečale za 0,8 %, cene storitev pa za 2,8 %. Med zadnjimi so se predvsem podražile storitve pri oskrbi z vodo. V prihodnjih mesecih pričakujemo ponovno hitrejšo rast cen, ki bi letno dinamiko inflacije približala 2 %.

Kaj smo izvedli?

Predstavili smo poslovne priložnosti Poljske

Z željo, da bi podrobneje predstavili nekatere priložnosti ter načrtovane dogodke v okviru slovensko - poljskega gospodarskega sodelovanja v letošnjem letu, so Gospodarska zbornica Slovenije, Veleposlaništvo Republike Poljske, Društvo in poslovni klub Triglav Rysy ter Javna agencija SPIRIT skupaj organizirali posvet, ki je potekal na Gospodarski zbornici Slovenije. Poleg predstavitev govornikov so bila organizirana tudi srečanja - individualni razgovori med udeleženci in govorniki posveta. Več informacij: Marko Jare, T: 01 5898 158, E: marko.jare@gzs.si

Foto: arhiv CEMP

Že drugič smo se predstavili bavarskim arhitektom in gradbincem

Konec maja 2019 je GZS v sodelovanju z Javno agencijo SPIRIT Slovenija podjetjem ponovno organizirala »road show« po Bavarski. Obiskali smo pet podjetij in dve branžni združenji. Novi kontakti so nova priložnost za predstavitve Slovenije in njenih podjetij s ponudbo notranje opreme, stavbnega pohištva in gradbenega materiala. **Gradbeništvo** na Bavarskem je v visokem porastu, vendar ne dohaja povpraševanja, predvsem po stanovanjskih enotah. Sogovorniki so potarnali tudi nad pomanjkanjem izvajalcev za zaključna dela v **gradbeništvu**. Več informacij: Vanja Bele, T: 01 5898 113, E: vanja.bele@gzs.si

Severno makedonska delegacija na GZS

Prek 80 gospodarstvenikov se je udeležilo poslovnega foruma, ki ga je GZS organizirala v sodelovanju z Javno agencijo SPIRIT in Ministrstvom za zunanje zadeve RS ob priložnosti obiska predsednika vlade Republike Severne Makedonije Zorana Zaeva z gospodarsko delegacijo v Sloveniji. Udeležence sta nagovorila predsednika

vlad Zoran Zaev in Marjan Šarec, ki sta se vpisala tudi v Knjigo častnih gostov GZS. Več informacij: Matej Rogelj, T: 01 5898 159 E: matej.rogelj@gzs.si

Foto: arhiv CEMP

Storitve za poslovanje v Srbiji

V organizaciji Centra za mednarodno poslovanje pri GZS in Javne agencije SPIRIT se je 10. maja 2019 na GZS odvil seminar na temo storitev, ki jih različne institucije in organizacije nudijo slovenskim podjetjem pri njihovem vstopu na srbski trg. Dogodek je potekal pod pokroviteljstvom Gorenjske banke in AIK Banke Beograd. Iz bančnega sektorja smo pritegnili tudi SID banko, ki deluje v okvirju države in tako nudi zavarovanje poslov

(rizikov) in razvojno financiranje, ki se ga komercialne banke sicer težje lotijo.
*Več informacij: Matej Rogelj, T: 01 5898 159
E: matej.rogelj@gzs.si*

Foto: arhiv CEMP

Članom GZS neposredne finančne vzpodbude za nastop na tajvanskih sejmi

Med prekomorske trge, z rastočim povpraševanjem po slovenskih živilskih izdelkih, se zagotovo umešča tudi 24-milijonski tajvanski trg, kar se nenazadnje odraža v neposrednih finančnih vzpodbudah slovenskim podjetjem - članom GZS - za nastop na izbranih tajvanskih sejmi, ki jih podeljuje Ekonomski in kulturni urad Tajvana z

Dunaja. V partnerstvu s slednjim smo 18. junija 2019 pripravili dogodek »Predstavitev poslovnih priložnosti na Tajvanu«.

GZS v letošnjem letu organizira še dva poslovna dogodka, vezana na Tajvan - 25. septembra obisk tajvanskih podjetij, članov upravnega odbora Importers & Exporters Association of Taipei v Ljubljani ter obisk slovenske gospodarske delegacije v Tajpeju med 14. in 17. oktobrom.
*Dodatne informacije: Nataša Turk,
E: natasa.turk@gzs.si in T 01 58 98 152.*

Predstavitev italijanske industrije lesno-predelovalnih strojev z B2B sestanki

Agencija ICE in ACIMALL (Združenje italijanskih proizvajalcev strojev in orodij za obdelavo lesa) sta v sodelovanju z GZS organizirala predstavitev italijanske industrije lesno-predelovalnih strojev in izdelkov za zaščito lesa z B2B sestanki. Dogodek je potekal 17. junija 2019 na sedežu Gospodarske zbornice Slovenije, kjer se je predstavilo sedem pomembnejših italijanskih podjetij.
*Več informacij: Mojca Osojnik, T: 01 5898 101,
E: mojca.osojnik@gzs.si*

Na slovensko – nemških dnevih krožnega gospodarstva o priložnostih za sodelovanje

Prek 50 gospodarstvenikov se je udeležilo slovensko-nemških dni o tehnologijah in dosežkih na področju recikliranja in krožnega gospodarstva. Iniciator dogodka, ki se je odvijal dva dni, je Nemško zvezno ministrstvo za gospodarstvo in energijo (BMWi). Dogodek je bil organiziran v partnerstvu z Gospodarsko zbornico Slovenije in SRIP Krožno gospodarstvo.
*Več informacij: Vanja Bele, T: 01 5898 113,
E: vanja.bele@gzs.si*

Foto: arhiv CEMP

Rahel padec letne proizvodnje

V letu 2018 je bilo proizvedene (bruto) za 9.292 TJ toplote, kar je bilo za 1,7 % manj kot predhodno leto. V TE-TO je bilo proizvedene 81 % celotne toplote v državi. Podatki o končni rabi še niso predstavljeni, vendar variirajo skladno s proizvodnjo, zato ocenjujemo, da je upadla za 1,3 %, predvsem zaradi manjše rabe pri gospodinjstvih zaradi bolj mile zime. Delež porabljene toplote v vsej porabljeni energiji v Sloveniji je sicer majhen (3,5 %). Gospodinjstva porabijo skoraj 43 % te toplote, predelovalne dejavnosti in **gradbeništvo** 28 %, drugi porabniki pa še dobro petino.

Dvig cen daljinske toplote dvignil prihodke

Družbe, ki se ukvarjajo z oskrbo s paro in vročo vodo (izločili smo družbo Petrol energetika pri primerjavi za predhodna leta, saj se je v letu 2018 priključila Petrolu), so v letu 2018 beležile 200,5 mio EUR prihodkov (brez sprememb vrednosti zalog), kar je bilo za 8,3 % več kot v predhodnem letu. Čisti prihodki so porasli v 2018 za 7,8 %. Prihodki se zvišujejo četrto leto zapored in so bili najvišji v zadnjih 10 letih. V zadnjih 10 letih so letni čisti prihodki v povprečju znašali 169 mio EUR. Družbe so usmerjene le na domači trg, saj je takšna narava poslovanja (ogrevanje stanovanjskih ali industrijskih objektov blizu proizvodnje pare in vroče vode) in pretežno izvajajo lokalno gospodarsko javno službo (če oskrbujejo več kot 100 gospodinskih odjemalcev). Cene omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina so do določene mere regulirane in so bile v 2018 v Energetiki Ljubljana višje za 3 %.

Energetika Ljubljana predstavlja prevladujoč delež v celotni prodaji dejavnosti (69,9 %). Naslednje 4 družbe po velikosti prodaje beležijo še 21,8-odstotni delež v prodaji. Večina podjetij je v lasti občin ali posredno občinskih holdingov. Čiste prihodke nad 1 mio EUR dosega 9 podjetij, ki se jim je prodaja v povprečju (mediana) zvišala za 2,8 % glede na 2017. Največji družbi v dejavnosti, Energetiki Ljubljana, so čisti prihodki porasli za skoraj desetino.

Dodana vrednost višja predvsem v največji družbi

Dodana vrednost je po padcu v letu 2017 v 2018 spet porasla, in sicer za 4,6 % na 56,4 mio EUR. Najvišja je bila leta 2016 pri 65 mio EUR. Rast v 2018 je predvsem posledica zvišanja dodane vrednosti v največji družbi (+6,6 %). Ta namreč predstavlja slabi dve tretjini celotne ustvarjene dodane vrednosti v dejavnosti. Stroški blaga, materiala in storitev so narasli za 6,9 % in so predstavljali dve tretjini celotne prodaje, celotni prihodki pa so porasli bolj, za 8,3 %, kar je prispevalo k dvigu dodane vrednosti. Rast vhodnih cen je bila posledica višanja cen energentov, tako premoga in električne energije kot tudi emisijskih kuponov.

TOP 5	
1	ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o.
2	ENERGETIKA CELJE, d.o.o.
3	KOMUNALA TRBOVLJE, d.o.o.
4	Energetika Maribor d.o.o.
5	ENOS, d.d.

Produktivnost porasla bolj kot plače

V 2018 se je število zaposlenih zmanjšalo za 4 zaposlene (po delovnih urah), v predhodnih letih pa se je od 2013 naprej število zaposlenih krepilo. Dodana vrednost na zaposlenega, ki med leti zelo niha, se je v 2018 zvišala za 5,1 % na 59 tisoč EUR (56 tisoč v 2017). Med devetimi največjimi družbami, ki ustvarijo več kot 1 mio EUR prodaje, se je produktivnost dela povečala v štirih, zmanjšala pa v drugih petih. Po višini tega kazalnika je izstopala družba Toplarna Železniki z vrednostjo 96 tisoč EUR in Enos z 71 tisoč EUR dodane vrednosti na zaposlenega. Pri obeh se je produktivnost dela zvišala za okoli 7 %. Pri največji družbi, Energetiki Ljubljana, se je dodana vrednost na zaposlenega zvišala za 8 %. Plače na zaposlenega v dejavnosti so porasle za 2,4 % na 2.115 EUR bruto. V največjih desetih družbah so se v povprečju povišale za 1,4 %.

Zvišanje bruto marže

Vir: Kapos, podatki Ajpes

EBITDA beleži podoben trend kot dodana vrednost in se je leta 2018 zvišala za 8,1 % na 23,5 mio EUR, kar je bilo predvsem posledica rasti dodane vrednosti, katere nominalna sprememba ima na relativno rast EBITDA večji pomen. EBITDA marža se je obdržala na ravni iz leta 2017 pri 12,3 %. Dejavnost je ustvarila 4,4 mio EUR čistega dobička, kar je bilo za 8,3 % manj kot v letu 2017. To je bila posledica za tretjino nižjih finančnih prihodkov, ki so v letu 2017 precej izboljšali končni izid, v 2018 pa precej manj. V dolgoletnem desetletnem obdobju je letni dobiček znašal 7,1 mio EUR. Dejavnost je nizko zadolžena, in sicer se je od leta 2016 rahlo povečala na 1,3-kratnik EBITDA. Likvidnost je visoka (kratkoročni koeficient pri 1,4), vendar se je v 2018 nekoliko znižala. gg

20 milijonov EUR
letnih investicij.

Dodana vrednost višja za 5 %.

Padec dobička zaradi visokih enkratnih finančnih prihodkov v 2017.

Kazalec/kazalnik	Vrednost 2018	Sprememba v % 18/17, agregat	Sprememba v % 18/17, ista podjetja	Vrednost 2017	Realna sprememba 18/08 v %*	Povprečna vrednost 2009-2018
Število družb	51	-1,9	-	52	45,7	50
Št. zaposlenih po del. urah	960	-0,4	-0,2	964	42,5	780
Prihodki (v mio EUR)	200,5	8,3	8,4	185,1	15,8	177,8
Čisti prihodki od prodaje (v mio EUR)	190,7	7,8	7,9	176,8	15,5	169,4
Čisti prihodki od prodaje na zaposlenega (EUR)	198.638	8,3	8,2	183.463	-18,9	224.468
Delež prodaje na tujih trgih (%)	0,0	N.A.	N.A.	0,1	N.A.	0,0
Dodana vrednost (v mio EUR)	56,4	4,6	- 4,8	53,9	25,4	46,9
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	58.733	5,1	5,0	55.907	-12,0	60.201
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	59,2	-1,0	-0,9	59,8	10,8	52,2
EBITDA (v mio EUR)	23,5	8,1	8,2	21,7	-4,9	22,8
EBITDA v prihodkih od prodaje (%)	12,3	0,0	0,2	12,3	-17,4	13,4
Neto čisti dobiček / izguba (v mio EUR)	4,4	-8,3	-8,1	4,9	-58,4	7,1
Neto marža	2,3	-14,8	-7,3	2,7	-64,6	4,2
Donosnost kapitala - ROE (%)	1,8	-10,0	-7,2	2,0	-67,9	3,4
Neto finančni dolg na EBITDA	1,3	8,3	11,2	1,2	333,3	1,1
Kratkoročni koeficient	1,4	-6,7	-11,3	1,5	-36,4	1,6
Delež investicij v opred. osn. sredstva/čisti prihodki od prodaje (%)	11,1	-5,1	-7,3	11,7	22,0	10,2

* Prodaja, dodana vrednost, DV/zaposlenega, EBITDA in neto čisti dobiček so deflacionirani.

Foto: Kržanč

GZS podelila že 383 spričeval za gradbene delovodje

Vsi z uspešno opravljenim delovodskim izpitom in najmanj 5 let delovnih izkušenj se lahko vpišejo v imenik vodij del na GZS - ZGIGM.

Jože Renar, GZS - Zbornica gradbeništva in IGM

Pridobitev naziva gradbeni delovodja in vpis v Imenik vodij del na GZS - Zbornici gradbeništva in industrije gradbenega materiala, omogoča nemoteno poslovanje vašega gradbenega podjetja tudi po juniju 2020, ko bo Gradbeni zakon stopil v polno veljavo.

Gradbeni zakon je prinesel novo definicijo reguliranih poklicev v **gradbeništvu**, ob enem pa zahteva za vse posamezne regulirane gradbene poklice obvezen vpis v ustrezne registre, ki jih vodijo na ZAPS, **IZS**, OZS in GZS - Zbornici **gradbeništva** in industrije gradbenega materiala (ZGIGM). Z junijem 2020, ko bo zakon v celoti stopil v veljavo, pa bo pogoj za izvajanje dejavnosti gradenj v gradbenemu podjetju zaposlitev za polni delovni čas vsaj enega posameznika, vpisanega v imenik vodij del ali na **IZS** ali na OZS ali na GZS - ZGIGM. V odvisnosti od zahtevnosti gradbenega projekta ali od vloge izvajalca v procesu gradnje, so lahko vodje del te tisti, ki so vpisani v imenike **IZS**, OZS in GZS ZGIGM.

Podjetja se morajo na spremembe pravočasno pripraviti

Podjetja, ki se temu ne bodo prilagodila, ne bodo več smela izvajati del v **gradbeništvu**. Zato je prav, da se v podjetjih na nove zahteve pravočasno pripravijo in uredijo svojo kadrovske zasedbo tako, da bodo lahko še naprej nemoteno in zakonito opravljali svojo dejavnost tudi po juniju 2020. Za vpis v registre reguliranih gradbenih poklicev mora posameznik izpolnjevati zahtevane pogoje, vezane tako na izobrazbo kot pridobljene izkušnje pri izvajanju gradbenih projektov. V Sloveniji je preko 7 tisoč gradbenih podjetij in vsa, razen tistih, ki izvajajo zaključna dela, bodo morala po juniju 2020 polno zaposlovati najmanj enega, ki bo vpisan v enega od imenikov reguliranih gradbenih poklicev.

Proces izobraževanja zahteva svoj čas in podjetja, ki še nimajo nobenega polno zaposlenega z reguliranim gradbenim poklicem, bodo morala to urediti v zelo kratkem času. Razpoložljivih kadrov na trgu je malo, zato se bodo morala ozreti tudi po svojih zaposlenih in jih ustrezno izobraziti.

GZS - Center za poslovno usposabljanje vabi k vpisu

Glavna naloga GZS - Centra za poslovno usposabljanje (CPU) je izobraževanje za potrebe gospodarstva. Jeseni vas tako vabimo, da si pridobite potrebna znanja in kompetence nove generacije Gradbenih delovodij. Gospodarska zbornica Slovenije že od leta 2002 izvaja izpite za kandidate, ki si želijo po tej poti pridobiti srednjo strokovno izobrazbo in naziv delovodja.

Vpis v imenik vodij del na GZS - ZGIGM

Vsi tisti, ki uspešno opravijo delovodski izpit in imajo najmanj pet let delovnih izkušenj, se lahko takoj po opravljenem delovodskem izpitu vpišejo v imenik vodij del na GZS - ZGIGM. Gradbeni delovodja izpolnjuje tudi kadrovske pogoje za mentoriranje dijakov oz. vajencev, ki opravljajo praktično usposabljanje na delovnem mestu. ^{1,2,3}

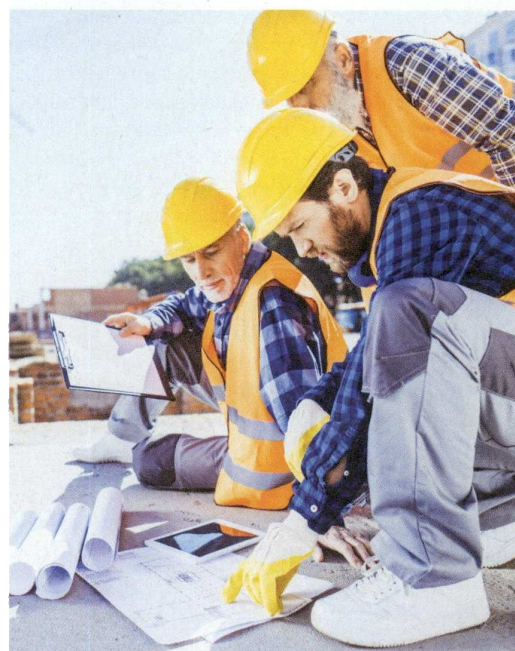
Več informacij o izobraževanju za pridobitev naziva Gradbeni delovodja:

Urška Kavčič Rihar

01 58 97 652

urska.kavcic-rihar@cpu.si

www.cpu.si

Več informacij

Slovenija nujno potrebuje energetske načrt

Prva prioriteta novo oblikovanega Strateškega sveta za energetski prehod (SSEP) je vsebina Nacionalnega energetskega podnebne načrta (NEPN), Energetskega koncepta Slovenije (EKS) ter podnebne politike Slovenije.

Barbara Perko

Konec maja je bil na GZS ustanovljen Strateški svet za energetski prehod, ki ga sestavljajo predstavniki proizvajalcev in distributerjev energije, gospodarskih družb s področja energetske intenzivne industrije, prometa, **gradbeništva**, lesne industrije, inženiring podjetij ter znanstvenih inštitutov. Namen SSEP je oblikovanje stališč in priporočil gospodarstva ob sprejemanju pomembnih odločitev, dokumentov ter strateških okoljskih ciljev na področju energetskega prehoda, ki se bo v naslednjih desetletjih zgodil v Sloveniji.

Prva prioriteta je NEPN

Slovenija mora do konca letošnjega leta izdelati, uskladiti in Evropski komisiji predati Nacionalni energetskega podnebni načrt. Vlogo koordinatorja aktivnosti za pripravo NEPN je prevzel Institut Jožef Stefan (IJS), ki je že prejel osnovna stališča članov strateškega sveta glede omenjenega načrta.

Izpostavili so šest točk, ki jih je po njihovem mnenju treba upoštevati pri oblikovanju NEPN. Svrijo pred sprejemanjem ambicioznih in nepremišljenih ciljev, ki imajo negativne posledice za industrijo in državljane. Pri tem kot primer navajajo OVE do leta 2020 ter subvencioniranje sončnih elektrarn. Stališče sveta je, da želijo biti seznanjeni z ekonomskimi posledicami okoljskih oz. podnebnih ciljev, preden se ti sprejmejo.

Strateški svet opozarja na pomen, ki ga ima hitro umeščanje objektov v prostor in hitrost izgradnje teh objektov in izpostavlja, da je interes okolja v Sloveniji prevladal interesu ekonomike in gospodarskega razvoja. Poleg tega je treba pri odločitvah v zvezi z energetskim prehodom upoštevati tako finančne zmožnosti kot naravne in družbene danosti.

Prevelika odvisnost od uvoza ni dobra

NEPN predvideva 25-odstotno odvisnost od uvoza, kar je lahko problematično za porabnike predvsem v obdobjih visoke porabe. Strateški svet se ob tem sprašuje, kako se bo v takih primerih uvajalo redukcije. Zavedati se je namreč treba, da je Slovenija trenutno

na lestvici zanesljivosti energetske oskrbe na visokem šestem mestu, a se lahko ob nepremišljenih odločitvah ali njihovem nesprejemanju to hitro spremeni.

Slovenija lahko veliko stori na področju prometa, ki je velik porabnik energije in povzročitelj toplogrednih plinov. Treba je prednostno sprejeti ukrepe na tem področju, kar bo dobrodejno vplivalo tudi na druge sektorje.

Izkoristiti pa je treba tudi potencial, ki ga predstavlja gozdnatost. V Sloveniji je stopnja gozdnatosti preko 60-odstotna v smislu akumulacije CO₂. To je treba izkoristiti tako, da se poveča stopnja predelave in energetske izrabe odpadnega lesa pri nas.

Zakaj je energetski prehod priložnost za slovensko gospodarstvo

Slovensko gospodarstvo lahko s svojimi izdelki, storitvami in poslovnimi modeli podpre energetski prehod v dobrobit vseh državljanov z dvigom dodane vrednosti, novimi delovnimi mesti in povečanjem izvoza.

Za slovensko gospodarstvo je ključnega pomena zagotavljanje zanesljive in konkurenčne oskrbe z energijo, ki je predpogoj za konkurenčnost in doseganje ciljev. Zato je energetski prehod za Slovenijo izziv, priložnost in tudi velika odgovornost, saj gre za enega najpomembnejših projektov Slovenije. gg

Za slovensko gospodarstvo je ključnega pomena zagotavljanje zanesljive in konkurenčne oskrbe z energijo, ki je predpogoj za konkurenčnost in doseganje ciljev.

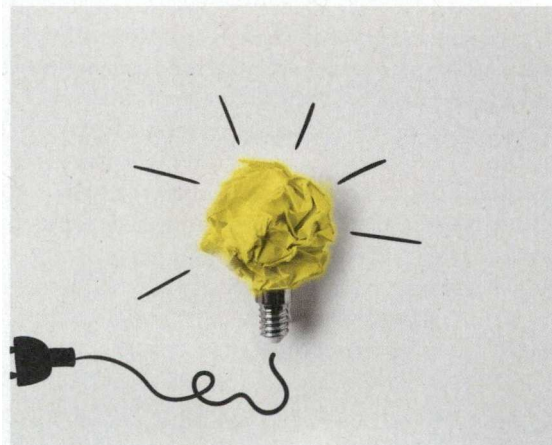

Foto: Depositphotos

Z akreditivi do boljše plačilne discipline

Akreditivi v gradbeništvu kot najučinkovitejše sredstvo zavarovanj plačil izvajalcem in manjše tveganje zamud za naročnike.

Petra Šostarič, vodja oddelka za akreditivno in inkasno poslovanje NLB

Akreditiv pred tveganjem zavaruje tako naročnika/plačnika del/investitorja kot izvajalca del.

V slovenskem gradbeništvu, kljub zelo hudim posledicam neplačil, ki so se dogajala med krizo, ko mnogi izvajalci in podizvajalci niso prejeli plačil s strani njihovih naročnikov za svoje pošteno opravljeno delo, še vedno ni razširjene prakse zavarovanj plačil z akreditivi, tako kot je to praksa v različnih industrijah ali na mednarodnih trgih gradbenih storitev. V Sloveniji se naročniki del/investitorji napram izvajalcem zavarujejo z garancijami za dobro izvedbo ali kasneje z bančno garancijo za odpravo napak, medtem ko so bančne garancije za pravočasno plačilo redkost, še slabša pa je situacija v primeru podizvajalcev, ki kot zadnji v verigi ostanejo nezavarovani. Prav tako menice ali izvršnice ne predstavljajo prvovrstnega zavarovanja in ga v primeru večjih projektov ali pri nepoznavanju partnerjev vsekakor odsvetujemo.

Mnogi v Sloveniji so prepričani, da se na našem trgu gradbeništvu, plačil z instrumentom zavarovanja, kot je akreditiv, sploh ne da zavarovati. Takšno prepričanje je voda na mlin predvsem finančno tveganim investitorjem, neredko pa tudi izvajalcem, ki podpisujejo pogodbe z investitorji s prenizko ceno. Na našem trgu prevladujejo neuravnotežena pogodbeno razmerja, kjer izvajalci naročnikom obvezno zagotavljajo zavarovanja za resnost ponudbe, dobro izvedbo

del in odpravo napak v garancijski dobi, v zameno pa od naročnika ne dobijo (običajno niti ne zahtevajo) zavarovanja za plačilo za opravljene storitev. Nema lokrat gre za zelo velike vrednosti pogodb, ki predstavljajo za izvajalska ali podizvajalska podjetja vrednosti njihove več mesečne ali celo letne realizacije, kar pomeni, da so v primeru večjih zamud ali celo neplačil izpostavljena velikim finančnim tveganjem.

Ni vsak posel varen

Gradbeništvu je trenutno v fazi visoke konjunktore in obseg gradbenih poslov bo ostajal visok tudi v naslednjih letih. Toda to še zdaleč ne pomeni, da so vsi posli varni. Zasebni investitorji v stanovanjske nepremičnine so lahko podjetja z zelo šibkimi finančnimi bonitetami in izvajalci v primeru njihovih težav s prodajo grajenih nepremičnin ne bodo poplačani. Tveganja naraščajo z obsegom sklenjenih pogodb in s tem povezano rastjo presežne ponudbe nepremičnin na trgu. V javnem naročanju, kjer izbor izvajalcev še vedno poteka izključno po kriteriju najnižje cene, pa obstajajo tveganja predvsem za neplačila podizvajalcem s strani izvajalcev, ki so podpisali pogodbe s prenizko ceno ali sprejeli preveč pogodbenih tveganj, ki jih ne bodo sposobni obvladovati in poplačevati svojih dobaviteljskih verig. V Sloveniji takšni primeri niso redki.

Pobuda za pripravo akreditivnih tekstov

Da bi podjetjem v dejavnosti gradbeništvu prišli nasproti, smo na ZGIGM v sodelovanju z Združenjem Bank Slovenije sprožili skupno pobudo bankam za pripravo akreditivnih tekstov.

Kaj akreditiv sploh je? Akreditiv (angleško Letter of Credit):

- je nepreklicno bančno jamstvo (plačilni instrument, kjer kot izdajateljica nastopa banka in s tem prevzema tveganje neplačila);
- zagotavlja pravočasno plačilo za opravljeno delo;
- zagotavlja enostavno in hitro črpanje sredstev (za akreditive veljajo jasna mednarodna pravila UCP 600, kar omogoča transparentno in enostavno uporabo);
- in omogoča financiranje.

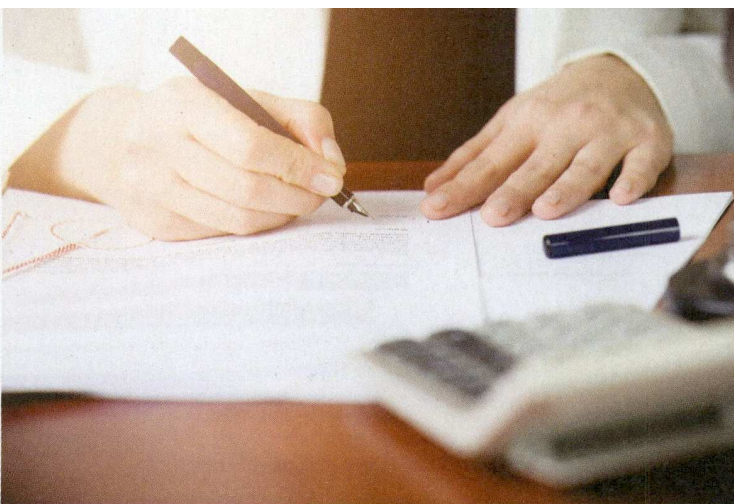

Foto: Depositphotos

Akreditiv pred tveganjem zavaruje obe stranki:

- naročnika/plačnika del/investitorja: plačilo bo izvedeno le v primeru, če bo delo opravljeno, kot je bilo dogovorjeno s pogodbo in v dogovorjenih rokih;
- izvajalca del: ki z akreditivom pridobi bančno jamstvo, da bo za kvalitetno opravljeno delo dobil tudi plačilo.

Akreditiv kot sestavni del pogodbe

Z namenom, da se tudi na področju **gradbeništva** izboljša plačilna nedisciplina, smo v sodelovanju z NLB v osnutke gradbenih pogodb vključili akreditiv kot način plačila pogodbenih obveznosti.

Seveda se akreditivni pogoji lahko prilagodijo vsaki posamezni gradbeni pogodbi, zato sta nasvet in praksa v NLB, da se še pred podpisom pogodbe pripravi osnutek akreditiva, ki je potem sestavni del pogodbe in se s tem izognemo morebitnem prihodnjim nejasnostim glede plačila.

V NLB poudarjajo, da se akreditivi v zadnjem času vedno bolj uveljavljajo tudi kot instrument financiranja, tako za naročnika (financiranje investicije, kredit za kritje akreditiva z odloženim polaganjem kritja) kot tudi za izvajalca (odkup terjatev). Stroški akreditivnega poslovanja so relativno nizki in že dolgo več ne velja prepričanje, da je akreditiv drag inštrument. ¹¹

M.G. / Štajerski tednik | Ptuj

Službe so zagotovljene: kdor zna delati, so mu vrata odprta

0 | 10. Jul 2019, 06:43

Deli na:

Facebook

Twitter

Zaradi nekaterih napačnih usmeritev v preteklosti, da mora mladina predvsem študirati, ter zaradi precenjevanja družboslovnih usmeritev in prepričanja, da so obrtni poklici manj vredni, je pri šolanju mladih nastala vrzel, ki jo bo v kratkem času težko odpraviti.

C.G.

Tudi vaještvo je ena od poti, kako priti do kadra v obrti in podjetništvu.

S projektom Obrtna pot želi OZS navdušiti mlade za obrtne poklice. Kot je povedal predsednik OZS **Branko Meh** (tudi sam obrtnik – mizar), želijo s projektom Obrtna pot v posameznih regijah zagotoviti možnost, da si učenci lahko v živo ogledajo vse tiste poklice, ki jih res zanimajo.

»V obrti je povpraševanje po kadrih izjemno veliko. Primanjkuje predvsem kvalificiranega kadra. Dejansko bi lahko rekli, da so na udaru vse dejavnosti – od gostinstva, kovinarstva, avtoprevoznštva, elektroinstalaterstva, mojstrov za popravila v hišah do **gradbeništva**. V teh dejavnostih so službe zagotovljene,« je povedal direktor OOOZ Ptuj **Boris Repič**.

Do nedavnega so bili ti poklici med slabše plačanimi, zdaj se tudi to spreminja.

Ponovno tudi Ulica obrti

Direktor OOOZ Ptuj Boris Repič je prepričan, se dobra gospodarska situacija pozna tudi v obrti in podjetništvu. "Za ljudi, ki znajo nekaj delati, so vrata na stežaj odprta," poudarja Repič.

Pred iztekom šolskega leta 2018/19 je OZZ osnovnim šolam poslala vabilo na Ulico obrti v sklopu 52. mednarodnega obrtnega sejma v Celju. Na njej bo predstavila atraktivne in deficitarne obrtne poklice. Osrednja točka Ulice obrti bo tudi letos Vajeniška pisarna, v kateri bodo mladi dobili vse informacije o vajeništvu. Predstavitev poklicev je zastavljena tako, da bodo mladi dobili vse informacije o vključitvi v proces praktičnega usposabljanja in informacije s srednjih šol.

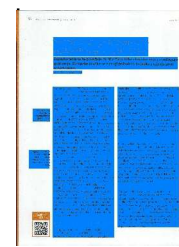
Tudi brez mojstrov obrti ne gre več

Naziv mojster obrti je pred leti z liberalizacijo poklicev izgubil pomen. V zadnjem času se to spreminja, ker novi **gradbeni zakon** uvaja vpis v imenik, kjer pa so ravno mojstrski naziv, izpit, izpit pri **inženirski zbornici** pogoji, da se lahko sploh vpišejo, sicer ne morejo biti odgovorni vodje posameznih del na delovišču. Če teh pogojev ne izpolnjujejo, lahko izvajajo le adaptacije, ne pa tudi novogradenj. Novi obrtniki, ki šele začenjajo dejavnost na tem področju, pa sploh ne morejo opravljati dejavnosti brez vpisa v imenik vodij del.

Vajeništvo se vrača

Tudi vajeništvo je ena od poti, kako priti do kadra v obrti in podjetništvu. Postopoma se sicer vrača, a imajo obrtniki in podjetniki problem, kako priti do mladih, ki bi se želeli izobraževati na vajeniški način. Za deficitarne poklice so na voljo tudi štipendije in nagrade, ki jih dobijo pri obrtniku, s katerim sklenejo vajeniško pogodbo. »Obrtniki se

vse bolj zavedajo, da si morajo dober kader vzgojiti sami, za to pa so potrebni čas, energija in finančna sredstva, da si takšnega vajenca izšolajo,« je še povedal Boris Repič.

Storitve in gradbeništvo odločilna pri rasti **BDP**

Zaposlovanje se še povečuje, že dlje časa nizke obrestne mere spodbujajo potrošnjo. Evropske družbe se v drugi polovici leta lahko znajdejo pred novimi izzivi.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

V srednji Evropi je stopnja brezposelnosti zgodovinsko rekordno nizka.

Evropske izvoznike bi lahko v drugem polletju doletele carine za nekatere izvožene izdelke v ZDA.

V prvem polletju leta 2019 se je svetovna gospodarska rast upočasnila, vendar predvsem industrijski del, medtem ko sta storitveni del gospodarstva in **gradbeništvo**, ki predstavljata tri četrtine BDP, ostala živahna. Če se ozremo na naše napovedi, lahko priznamo, da smo vendarle pričakovali hitrejšo dvigovanje obrestnih mer in hitrejšo rast cen glavnih surovin, vendar je njihova dinamika ostala umirjena. Pri obrestnih merah sta ključno vlogo imela ameriška centralna banka FED in evropski ECB, ki sta na nek način postala talca vladajoče politike. Kljub 3,2-odstotni rasti BDP v ZDA in znižanju stopnje brezposelnosti na 50-letno dno, so pritiski Trumpove administracije privedli do izjav in dejanj, ki napovedujejo daljše obdobje nizkih obrestnih mer. V območju evra je bila rast anemična, v Italiji tudi negativna, zato je boljše razumljena usmeritev ECB, da še nekaj časa zadrži obrestno mero negativno. Nizke obrestne mere spodbujajo potrošnjo, prav tako **gradbeništvo**, saj to pomeni impulz v obliki višjih cen nepremičnin. Tudi države le delno spoštujejo fiskalna pravila, ki so jih sprejela v krizi, ter tako vodijo pretežno rahlo ekspanzivno fiskalno politiko. Kar je pomembno, je tudi, da krepitev storitev in **gradbeništva** še vedno povečuje zaposlovanje. V srednji Evropi je stopnja brezposelnosti zgodovinsko rekordno nizka, kar nekaj držav ima težave pri zapolnitvi prostih delovnih mest in se obračajo proti vzhodu (Ukrajina, Bolgarija, Romunija) ter tudi Aziji (Filipini, Bangladeš). Italija je v zadnjem času sprejela nekatere zakonske osnove, ki omogočajo učinkovito uvedbo vzporedne valute, kar naj bi pomenilo možnost izdaj »mini obveznic«, ki naj bi bile v nižjih denominacijah naprodaj na pošti. Cena izstopa iz evra bi tako v večji meri nosili domači kupci teh obveznic, vendar je ta ukrep tudi del pogajalske taktike napram Evropski komisiji, ki bi lahko Italiji izdala finančno kazen za predstavljen osnutek proračuna za naslednje leto.

Strah pred trgovinskimi vojnami omajal zaupanje v industriji

V integriranih industrijskih dejavnostih, kot so avtomobilska in elektro in elektronska industrija, je rast industrijske proizvodnje negativna ter odraža

zaskrbljenost velikih multinacionalk nad morebitnimi spremembami v stroških transporta med največjo svetovno porabnico na svetu – ZDA in največjo svetovno proizvajalko industrijskih izdelkov – Kitajsko. Trgovinske vojne, grožnje pri 5G tehnologiji, kjer je vodilni Huawei, prihodnji dogovor med EU-27 in Združenim kraljestvom so ključni dogodki, ki postavljajo pod vprašaj smiselnost integracije proizvodnje prek meja. Prav tako se na bližnjem Vzhodu, točneje v Iranu in Perzijskem zalivu, oblikuje napetost, ki bi lahko pomenila tudi obliko oboroženega spopada, kar bi najverjetneje precej podražilo ceno sodčka nafte, kljub temu, da se trenutno cena giblje nekje v širokem razponu med 60 in 70 USD za sodček.

Brexit: 31. oktober nov mejnik

Pri brexitu kljub odstopu premierke Mayeve ostaja jasno, da je naslednji pomemben datum 31. oktober, ko bodo Britanci izstopili brez dogovora ter bodo uvedene vzajemne carine, če se obe strani prej ne dogovorita za poseben sporazum ali pa, znova, za podaljšanje neznanke. Po skoraj treh letih od izglasovane odločitve lahko ugotovimo, da je ta odločitev nekoliko bolj prizadela Združeno kraljestvo, ki je v tem obdobju imelo za 1,7 odstotne točke nižjo realno gospodarsko rast kot EU-27. Pri tem je tudi britanski funt izgubil desetino napram evru, britanske cene pa so rasle hitreje za 2,4 odstotni točki.

V drugi polovici leta novi izzivi za evropske družbe

V drugem polletju ocenjujemo, da bi lahko evropske avtomobilske družbe kot tudi določene izvoznike kmetijskih izdelkov v ZDA doletele carine za izvožene izdelke v ZDA, kar bo na drugi strani najverjetneje tudi vodilo do uvedbe carin na uvoz blaga iz ZDA. Tako ocenjujemo na osnovi pičlega napredka pri pogajanjih z ZDA, ki naj bi zmanjšala uvozne ovire za ameriško blago, vendar bi seveda pomenile, da bi se določene industrije v Evropi znašle pod pritiskom. Tudi velike svetovne družbe, ki pretovarjajo blago po oceanih, bi utrpeli poslovno škodo. ☞